

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Készítő: ...
Folyóirat: ...
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Működés közbeni díj: ...
Helyi díj: ...
Külföldi díj: ...

A kibujt szeg.

Debreczen, szept. 18.

(k.) A néppárt ellen sok vád hangzott el már rövid, de dicstelen élte folyása alatt. Ezek között nem utolsó volt az, hogy hazaárulással határcs célzattal vannak hazaárulók és muszkavezetők a vezérei. A magát reményteljesnek érzett cseméte folyton tiltakozott e vád ellen s hol egy püspököt, hol egy honvédtábornokot játszott ki bizonyító kártyaként. Történt azonban, hogy ezekkel az erőlködésekkel szemben hol egy Csáky-Pallavicini őrgróf, hol egy Pálffy Móríczt gróf állott elő, hogy a vádak igazságát valószínűvé tegye önkéntelenül is, — mikor azonban ez újra felhangzott, a néppárt újra kézzel-lábbal tiltakozott a szörnnyű vád ellen.

De régi dolog és régi igazság, hogy az ember bűneit még a tyúk is kikaparja s ott és akkor bujik ki a szeg a zsákból, amelybe el igyekeztek rejteni, mikor és ahol s legfőként akinek kezétől legkevésbé gondolják. Így járt a néppárt is.

Minden lap kellő érdeme szerint bánt el Pálffy Móríczt gróffal halála alkalmából, több-kevesebb hűséggel a haza és igazsággal illetve kímélettel az elhunyt iránt egymásután sorolták fel szörnnyű bűneit, amelyek elkövetésével életében magát beszenyneyezte: csak egy lap volt, amely nem ítéletet gyakorolt,

hanem koszorút kötött a kaltenleutgebenei ravatal felett: az Alkotmány, a néppárt hivatalos napilapja.

De a néppárt még azzal sem elégedett meg, hogy egyszer elbucszutassa, hanem még másnap maga Zichy Nándor gróf, a néppárt kikiáltott és elismert vezére bucsuztatja és sorolja el érdemeit, a melyeket csakis a magyar nemzet esküdt ellensége ismerhet el egyebeknek, mint undok, honáruló, gyalázatos bűnöknek. Jó lesz ezt már egyszer megjegyeznie a magyar népnek, hogy kik élnek vissza az ő diszes, ezeréves multunk száz meg száz csatáján fényesre kicsiszolt, híressé lett nevével?

Azt a Pálffy Móríczt bucsuztatják el a rokonszenv zokogó könyveivel, a ki ezelőtt ötven esztendővel kijelentette, hogy megszűnt magyar lenni s a kit a magyar nemzet, mikor botorul fátyolt vett a multra a helyett, hogy rettentő törvényt ült volna bűnös eltántorodott fia felett, elfeledett és meghaltak tekintett, mivel nem érdemelte meg, hogy gondoljon reá a magyar, ha törvényt ülni felette nem akart s aki 30 esztendővel azután, hogy nevezte eltemette felkelt siri ágyából, mint az elmult gonosz idők végső kísértete, meg akarja még egyszer állítani nemzetét a haladás útján s mikor az immár nem sikerülhetett neki, visszavonult oda, ahová való volt, a magyar nemzet ellenségeinek, az osztrák klérikalís reakció embereinek

társaságába s a héten, végre behunyta a szemét: ennek a Pálffy Mórícznak halálán kesereg a néppárt és vezére Zichy Nándor gróf.

Nyisd ki szemedet óh magyar nép s ismerd meg végre a barátjáról ezt a te állatodat, a ki a te nevedet bítorolja s még ebben is idcgen tollakkal ékesíti magát, lelkeben pedig áldozati tüzet gyújt a honárulók legelső példányképeinek.

S ez a néppárt merete nevezni a mi pártunkat tatárpártnak, a melynek legelső férfiai azzal szereztek maguknak vezérségre érdemet, hogy muszkavezetők és Bach-huszárok, Schmerling lovagok valának. Bizony, bizony felfordított világban élünk s ideje lesz ha ki nyiljuk a szemünket.

A legfőbb hadiparancs. A hadgyakorlatok végeztével ő felsége, mint mindenkor, megelégedésének legfelsőbb hadiparancsban ad kifejezést, melyet a hivatalos lap tegnap tett közzé. A hadparancs a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a közös hadsereg s a két honvédség minden tényezőjéről, a három katonaiügyi miniszter-től lefelé egész a legénységig. Ő felsége megelégedése bizonyára bennünket is megnyugvással tölthet el, annál inkább, mert ezuttal a legfelsőbb hadparancsban egy szokatlan új passzust is találunk, mely különös dicsérettel emeli ki a monarchia véderejének a törvényes léend fentartása, továbbá az elemi csapások idején való áldozatkész segélynyújtás terén való szereplését.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Az okos asszony.

— A Debreczeni tárczája. —

Irta: **Vértesy Gyula.**

(Folyt. és vége.)

— Éppen azért kergettem el. Mert éreztem, hogy szeretem. És megakartam a lelkemben őrizni ezt a szerelmet, mint valami verőfényes tavaszi álmot. Szükségem volt rá. Sok sötét napokban volt ez az egyetlen vigasztalásom, hogy ráemlekeztem magára, a kiről hittem, hogy a távolból nemes, ideális szerelmmel gondolt reám. Kellett nekem ez az emlék, hogy tünni tudjam annak a férfinak a sze-zelyeit, durvaságait, akihez feleségül mentem, mert gazdag volt. Lehet, hogy később megszerettem volna, ha másforma lett volna! De durva, brutális, volt és ugyszólván napról-napra visszakergetett ideálomhoz. Valójába az ő magaviselete tett engem szerelmissé magába. A leánykori ábrándokból ő csinált élő valóságos szerelmet. Mikor türtem az ő durvaságait szembe jutott a maga, gyöngéd, poétikus lelkülete; szelid beszéde, lemondó szerelme, kedves gyávásága, féltékenysége s az a tisztelet, melylyel irántam viseltetett. Ugy tűnt fel előttem, mint a szerelme ideális lovagja, a közép-

korból, mikor még lovagok és troubadurok éltek, telve eszményi nemes szerelemmel. S maga egyszer csak le akarta rombolni az én ábránd képemet! Durván leakart rántani az égből a földre Persze, hogy elkergettem magam mellől, Mert azt akartam, hogy megőrizhessem tisztán az én szerelmemet. S azt akartam, hogy a maga szívében is maradjon meg egy fájó és mégis édes emlékezés a mi becsületes szerelmünkre.

— Igaza volt, Irma, — mondta a férfi csendes hangon, megfogva a nő kezét és áhítattal megcsókolva — igaza volt! Jól tette, hogy úgy tett, a hogy tett. Hiszen azóta még jobban szeretem. Emlékeimből eltért építtem magának a szívében. Oda helyeztem ezt az szerelmet oltárképnek s én is ha bánt az élet ha szevedek. Ha fáj valami, odamenekülök ez elé az oltár elé s magától kérek vigasztalást, erőt kitartást. Nekem is ez a szerelme az én mentőváram, az én vigasztalóm. Ez az egyetlen tisztá nemes szerelme. Lássá én bele nyugszom a maga akaratába. Maga parancsolja hogy így szeressem és én így fogom. Szomorru, gyöttrő szerelme ez valójában, de maga akarja, hogy így legyen.

— Szomorru szerelme? Az a melyik vigasztal ad, a melyik megnevesít? Ne káromoljunk ezt a szerelmet.

— A szerelme káromlása az, a mit mi teszünk, — mondta szenvedélyesen-bben a férfi. Parancsolni akarunk magunknak, holmi

eszményi felfogások szerint. Holott egy pár év az egész élet s önnel majd könyezve gondolhatunk vissza az örökre elmult tavaszra. Irma édes Irma, ne akarja, hogy ez a borús szerelem úgy takarjon be mind a kettőnket, mint a sir a maga halattját. Fialatok vagyunk szeretjük egymást. ne hazudjunk egymásnak tovább. A szerelemnek nincs filozófiája.

— De van idealizmusa. És en azt akarom megőrizni! Hiába is beszél! Csak mint jó barátok maradhatunk együtt mint szerelmesre, csak a távolból akarok magára gondolni. Nekem kell, az én szomorru élettemhez a szerelemnek ez a hite, ez a tisztasága! — Nem szerelem ez! csak beteges ábránd, amelylyel tönkre teszi magát is, engem is. Minek is találkoztunk újra — mondta aztán szomorru csendes hangon. S minek is élünk tulajdonképpen az egymás gyöttrésére? holnap elutazom s többé látni sem akarom. — Jobb is, ha elmegy. Mert én magát csak úgy akarom szeretni, a hogy szerettem. Menjen menjen el inkább, mert ha sokáig itt marad, kiábrándulok magából. El is határozta aznap este, hogy elutazik, hanem azért másnak délután megint csak ott járkáltak együtt a fenyvesek alatt, s megint csak filozofáltak a szerelem fölött.

[Mintha büntetlen lehetne filozofálni e fölött egy fiatal nőnek s egy fiatal férfioak, az erdő néma csöndjében.]

A tatai királynapokról.

— Budapesti levél. —

szept. 16.

Tatán s a kies Tóvárosban már szét is szedték a diadalpukát, kiszedték a feldisztatott árcoczkot. Tata ismét mindennapias, egyszerű képét öltötte fel. A német császár még tegnap ott volt a remek grófi kastélyban s ma már valahol a bélyei erdőben vadászik, hanem azért a tataiak is, meg azok is, a kik az ünnepnapokra odarándultak, még sokáig kellemesen lognak visszaemlékezni a szép napokra.

A tataiak különösen. Mert olyan szép napok aligha virradtak reájuk egyhamar, mint ezek voltak. Két európai nagyhatalom koronás uralkodója volt a grófi kastély vendége s a derek tataiak hamarosan a helyzet magaslátára lépkedtek. Fejedelmi vendégnek tekintettek mindenkit s epen ezért fejedelmi árákat szabtak mindenért.

Ad vocem tataiak!

Ez a szó most sértést jelent és pedig azért, mert a német császártól kezdve az utolsó emberig mindenki csak Tatát és a tataiakat emlegette, pedig Tóvárost epen annyi illeti meg a dicsőségből (meg a fogadási költéségekből), mint Tatát.

A legtöbb ember Magyarországon azt hiszi, hogy Tata-Tóváros — a hogyan a vasuti állomáson ki van írva — egy város. Ez nagy tévedés. Tata és Tóváros ép úgy két különböző város, mint Kecskemét és Nagy-Kőrös, csak hogy addig-addig terjeszkedtek, míg teljesen összeestek. — Hanem epen annyira szeretik egymást, mint K ö r ö s é s K e c s k e m é t.

A tóvárosiakat nagyon bosszantotta az ünnepségek alatt, hogy mindig csak Tatát emlegették, Tatán pedig, ha azt mondta az ember, hogy Tata Tóváros, mindjárt rászóltak, hogy minek már, kérem, a Tóváros is.

Ha az ember a tóvárosi Esterházy szállodában be-zusagát fejezte ki a felett, hogy a rostelyosnak az ára konkurral a Chateaubriand rendes árával s hozzátette, hogy kegytelen leszek a Griffbe menni, a pinczér csak annyit jegyzett meg gunyosan, hogy — T a t á n.

Ha a tatai Griffben találta az ember hallatlannak az árákat, azt mondták rá:

— Jobb is lenne nekünk meghalni! — mondta egyszerre a férfi.

— Ahogyja borbélylegények meg a szobaleányok szoktak — mondta nevetve az asszony.

— Komolyan beszélek! Nézze gondoltam is rá!

A zsebéből kivett egy kis buldog revolvert s játszani kezdett vele.

Az asszony kikapta a kezéből és előrefutott az erdei úton. A férfi utána s hamarosan utól is érte és vissza vette tőle. Az asszonyka minden ellenkezés nélkül adta vissza csak a szeme állt nagyon mosolygásra, miközben vissza adta.

De a férfi nem vette észre a szemek nevető tekintetét s adta a komor, elhatározott szerelmest:

— Inkább haljunk meg együtt — morgogta magában. Majd felemelte a fegyvert s ráfogta az asszonyra.

— De előbb meg kell csókolnod! Aztán mehetünk együtt a halálba.

Az asszonyka, mintha megijedt volna, odasimult hozzá és suttogta:

— Ne bántson! Szeretem! Csak tegye el azt a csuf fegyvert!

Alkonyodott. A fenyőfák tetejét megintgatta az esti szél és sajátságos zümmögő hangon surlódtak egymáshoz a szikár tülevelek.

— Szeretsz? — kérdezte a férfi lángoló arccal.

— És a nő nem felelt semmit, csak a vállára hajtotta a fejét és engedte, hogy a férfi forró csókjaival elárasztja haját, arcát, ajkát.

Kérem, ha drágák is, de legalább nem kellett kiutaznia Tóvárosra.

A fejedelmi vendégekről bajos volt megállayítani, hogy Tatán vagy Tóvárosban vannak-e, mert ők egyszerűen a grófi területen voltak, — ez pedig mindkét városba bele-nyúl.

A mi az elismerést illeti, ez határozottan Tatát is, Tóvárost is megilleti, mert mindketten rajta voltak, hogy méltóan fogadják a fejedelmi vendégeket s e törekvésük teljesen sikerült is.

A német császár s a magyar király is észrevehetően jól érezték magukat. Különösen Vilmos császár volt alandoan jó kedvében. — Megtetszett neki Tata de az is igaz, hogy ő is megtetszett a tataiaknak és a környékelieknek. Különben, ami a környékelieket illeti, azok nagy zavarban voltak a német császár személyével. Mindenki jó falusi látni akarta a királyt, de különösen a császárt.

— Ugyan kérem, melyik a német császár — kérdezték a tanyaiak — míg a két fejedelm a kísérettel leszállt a kocsikról és lóra ült.

— Az ott ni, a mi királyunk mellett, az a szőke bajuszu, jól megtermett huszarezredes — feleltük a kérdésre.

— Öregapá se volt annak német — vélekedett az atyafi — magyar ember az kérem.

Hiába magyaráztuk egyik-másik paraszt fizionomusnak, hogy bizony mégis csak az a német császár, sehogya se akartak elhinni s mindig csak azt hajogtatták, hogy — nem lehet az kérem, olyan jó képe van.

A mint hogy a valóságban csakugyan alig hasonlít II. Vilmos a saját közkézen forgó arczképehez, de annál inkább hasonlít egy lösgyökeres bihari gentrihez. Csak epen hogy szőke.

Az bizonyos, hogy a milyen erélyes (mások szerint erőszakos) a nagy politikában, epen olyan kedves, lekötelő az érintkezéseiben. Mondják, hogy ez is politika.

A mennyire az Esterházy parkban és a gyakorlóteren, meg a vasuti peronon meg lehetett figyelni, az lehet az elve, hogy az utcán meg a császároknak és királyoknak sem kell koturnusban járniok. Epenéggel nem kívánja a hatalmas II. Vilmos, hogy minden adjutánsa cözvekke merevedjen az ő köze-

ledtére s hogy a mikor ő kora reggel azt kérde az adjutánsától: »hogy aludt Hanke?«, Hanke ur hamarosan automatává változék s vigyázzon, nehogy a száján kívül a szeme pillaja is magmozduljon, a mikor azt feleli rá, hogy jól, felség.

Igen természetes, jó kedélyű embernek ismertük meg II. Vilmost ott a tatai határban, őt még csak pár éve éljenzik a népek. jól esik tehát neki. S ezt nem is igyekszik elpalástolni. Szívesen fogadja az eljeneket s szívesen viszozza az üdvözléseket. Folyton szalutál és mosolyogva bólint a fejével. Egy-egy jó öblös éljenre meg epen még is hajlja magát.

A gyakorlóterén egészen a közlebe engedte a közönséget.

Ama hiedelmünknek is kifejezést merünk adni, hogy még az újságírókra sem haragszik. Egyszer megessett, hogy három budapesti újságíró fiákere alig 6 lépésnyire állt meg tőle; egyik újságírónak kezében volt a jegyző-könyve.

— Ugy-e, ezek újságírók? — kérdezte németül a hozzá legközelebb álló osztrák generálistól. Mire ez igenül választ megkapta s ujra az újságírók felé tekintett, a három újságíró némi zavarral, tiszteletudóan köszöntötte. Mosolyogva szalutált vissza s intett a kezével, hogy csak maradjanak. Azután még közelebb jött, s ha egy egy érdekesebb megjegyzést tets, szinte leemelte a hangját, hogy az újságírók is hallják.

A fotografusok iránt is igen kegyes volt.

A mikor az országot közelében, a kőcsi határ egyik dombján foglalt állást a kiérte-vel, az országotat egész raj maganogot lepte el S nemsokára működni kezdek az a natur-fotografusok. Fiakerek mögé bujva, azok oda-lához lapulva, titkon próbálgatták lefényképezni a némes császárt. Ő csakhamar észre-vette a foyatok mellél feléje irányított gépeket s nem haragudoott meg, nem lovagolt el, sőt — kissé előbbre lovagolt (s hiszik vagy nem) tényleg b a r á t s á g o s k é p e t csinált. A hadgyakorlatra szintén kirándult Klőszök, Erdélyiek, Goszlettek, ezt látva gyorsan előhozatták ágy gépeiket, s rá irányították a német császárra. Ezen még jobban mulatolt.

Mintha az arczán, az ajka körül játszadozó m o s o l y a z t látszott volna mondani:

— Ugyan miért ne kerésnének ezek a jó emberek?

— Francia pápaszemen nézve talán azt is leolvashatnók erről a mosolyról, hogy:

— Miért ne forogna közkezen menné több arczképem?

Lehet, hogy a mosoly mindkét gondolatot inkább egyesítette, mint leplezte.

A tatai hadgnakorlatokon jelen volt magyar embereket mindenesetre az érintette a légkellemesebben, hogy II Vilmos tündetően mindig a honvédsapokat iránt érdeklődött, a mint csak szerét ejthette, megdieserte a m a g y a r honvédeket, közzük ment, a mek gyorsüzélest adó magyar honvédbakkakat ott a helyszínen, a hogy csak tudta magasztalta s végezetül ép a honvédség főparancsnokának, a l e g m a g y a r a b b főherczegnek J ó z s e f n e k adta a legdisztigvaltabb kitüntetést, kinevezve a főherczegét egy porosz ezred tulajdooosává.

Mindez természetes, mert ő maga is nemzeti érzésű ember lévén, megtudja azt az érzést becsülni másokban is, valamint mi is tiszteljük és nagyrabecsüljük az ő erős nemzeti érzelmét, pedig német.

II. Vilmos német császár néhány nap mulva már a magyar főváros vendége lesz. Szinte látjuk előre, mint ül ott az őz magyar király jobbán az ifju német császár s hallják, mint zudul, harsog az éljen végig az utcákon, barátságos, kedves mosolyára.

— Viszagondolunk a tatai országotra a hol a komáromgyei községek egyszerű lakosai várták és éljenézték a hatalmas szövetségést, II Vilmost s látjuk, hogyan vidul fel

az ábrázata nyos tekintetű kodónak. S hogyan fogja az a riadó az utcáin hajl

Hallani hurraht nem eleven, lelke így lesz, ez ki ne örülné egyre, a ki lelkesülni tu

A mag esetre jól te met császár szorgalmasa magyar hon

Nyon

A nep ra tájékoz az alábbi nem hiszünk kevesebb ir nem ellenke tassuk a k ez a lap és bujtogatásá

Tudjuk azt, tennek — kotmány f tehat épen alábbi form ezért kiadny kézni a némes ksászárt. Ő csakhamar észre- vette a foyatok mellél feléje irányított gépeket s nem haragudoott meg, nem lovagolt el, sőt — kissé előbbre lovagolt (s hiszik vagy nem) tényleg b a r á t s á g o s k é p e t csinált. A hadgyakorlatra szintén kirándult Klőszök, Erdélyiek, Goszlettek, ezt látva gyorsan előhozatták ágy gépeiket, s rá irányították a német császárra. Ezen még jobban mulatolt.

Mintha az arczán, az ajka körül játszadozó m o s o l y a z t látszott volna mondani:

— Ugyan miért ne kerésnének ezek a jó emberek?

— Francia pápaszemen nézve talán azt is leolvashatnók erről a mosolyról, hogy:

— Miért ne forogna közkezen menné több arczképem?

Lehet, hogy a mosoly mindkét gondolatot inkább egyesítette, mint leplezte.

A tatai hadgnakorlatokon jelen volt magyar embereket mindenesetre az érintette a légkellemesebben, hogy II Vilmos tündetően mindig a honvédsapokat iránt érdeklődött, a mint csak szerét ejthette, megdieserte a m a g y a r honvédeket, közzük ment, a mek gyorsüzélest adó magyar honvédbakkakat ott a helyszínen, a hogy csak tudta magasztalta s végezetül ép a honvédség főparancsnokának, a l e g m a g y a r a b b főherczegnek J ó z s e f n e k adta a legdisztigvaltabb kitüntetést, kinevezve a főherczegét egy porosz ezred tulajdooosává.

Mindez természetes, mert ő maga is nemzeti érzésű ember lévén, megtudja azt az érzést becsülni másokban is, valamint mi is tiszteljük és nagyrabecsüljük az ő erős nemzeti érzelmét, pedig német.

II. Vilmos német császár néhány nap mulva már a magyar főváros vendége lesz. Szinte látjuk előre, mint ül ott az őz magyar király jobbán az ifju német császár s hallják, mint zudul, harsog az éljen végig az utcákon, barátságos, kedves mosolyára.

— Viszagondolunk a tatai országotra a hol a komáromgyei községek egyszerű lakosai várták és éljenézték a hatalmas szövetségést, II Vilmost s látjuk, hogyan vidul fel

az ábrázata a nép kegyeire úgy latszik bizonyos tekintetben sokat adó hatalmas uralkodónak. S elgondoljuk, hogyan fogja érinteni hogyan fogja befolyásolni az a lelkes éljenzés az a riadó lelkesedés, a mely csak a főváros utcáin hajlható.

Hallani fog olyan eljenzést, a milyen hurráht nem lehet hallani s látni fog olyan eleven, lelkes népet, a milyen a francia. S ha így lesz, ez lesz az ő legnagyobb öröme; mert ki ne örülne, ha a szövetségesei közt akad egyre, a ki olyan mint az ellensége, egyformán lelkesülni tud.

A magyar főváros közönsége mindenestire jól teszi, ha lelkesen fogadja azt a német császárt, ki a hadgyakorlatokon olyan szorgalmasan, olyan előszeretettel dicsérte a magyar honvédeket.

Dienes Márton.

Nyomor és szocializmus.

Debreczen, szept. 18.

A neppárt osztaggyűléstől napról napra tájékozó lapja, az A l k o t m á n y írja az alábbi sorokat ugyanezen a címen. Mi nem hiszünk az egészéből egy szót sem, annál kevésbé írjuk alá annak szikrázó dühét, hanem ellenkezőleg azéét közöljük, hogy bemu-tassuk a közönségnek a módokat, amelyeket ez a lap és a felette álló párt a népizgatására bujtogatására s saját céljai elérésére használ. Tudjuk azt, hogy ami vidékünkön — hála Istennek — még nem vert gyökeret ez az alkotmány felforgató papir A l k o t m á n y tehát épen azok olvashatják legkevésbé az alábbi fémvedényt, akiket leginkább érdekel, ezért kiadjuk, hogy vegyék észre s ha nem igaz, amiről meg vagyunk győződve, a tartalma, a rágalomért is, de a megjegyzésekben nyilatkozó osztaggyűléstől mindenestire vegye el szerzője méltó jutalmát.

Az A l k o t m á n y cikke a következő:

Budapest szept. 17.

A ruthének érdekében számtalan értekezlet tartottak, hogy az elhagyott, elnyomordott népet hogyan kellene fölségelezni és megmenteni. Szép szavak hangzottak el, meg is állapították, hogy mit kellene tenni, de az értekezletek végével a ruthén-ügy elhasalt. Naunk elméletileg igen sokat tudnak igérni, hanem gyakorlatilag keresztül vinni semmit, arra nincsenek ráteremtve a mi intező körünk. De nemcsak nem csinálnak semmit, hanem a liberális tradíciókhoz hívják a népet csak a saját hatalmi céljaira használják és hagyják nyomorogni, pusztulni vagy kivándorolni. A nyomor pedig a szocializmusnak legtermékenyebb talaja. Tehát nem is lehet csodálkoznunk, hogy a szocializmus ott is terjed, hol annak eddig nyoma se volt.

Tudósításunk, melyett itt közlünk, mutatja, hogy a kormány csatlósai a felvidék érdekében csak nagyokat mondtak, de nem csináltak semmit, a hazafiatlan és vallástalan szocializmus pedig pompásan — terjed.

Nagy-Kálló, szept. 15.

A szocializmus befészkelte magát Szabolcsvármegye területére is. A nagytöke minden emberi érzületet nélkülöző politikája, az a szivitelenség, melylyel területen az üzleti alapra fektetett mezőgazdaság minden oldalról zsarolja a föld népet, alkalmas talajt készített számára.

E nyomorban szinylődő, lelkében keserűséggel telt nép között egy-egy átutazó agitátor, vándorló mesterlegény, vagy idegenből idevándorló munkás könnyű szerrel talál hívőkre.

Szabolcs vármegye java része zsidó kézben van. A zsidó tulajdonosok és bérlők úgy bánuak e néppel, mint a hódítók a hódítottakkal. A munkaerők kihasználása, a munkaerő lezoritása, a bérserződés megkötésének és kiterjesztésének, valamint az ételmi

szerekkel zsold rendszerben üzött zsarolás és a terményekkel való uszora oly állapotokat teremtettek már vidékünkön, hogy a jobb erzelmi zsidók nyilvánosan beszélnek, miszerint nekik is antiszemiták kell ily tapasztalatok után lenniök.

Hozzájárul mindehhez, hogy a zsidó birtokosság a legkihívóbb módon tamadja a nép vallásos érzületét. A cselédek és társasokot ünnepek és vasárnap is dolgozva kenyszerítik. Idő és alkalmat egyáltalában nem enged nekik vallásos kötelességeik teljesítésére. Vértől szívtől panasolja a szegény nép, hogy fárasztó munkájának nem látja semmi hasznát és még vallásának vizsgáztatásától is meg van állandóan fosztva.

Ily körülmények között ugyan nehéz a yapság helyzete. A nép szívtől jának, érdekei védelmezőjének kellene lennie. Es a közvetlenül tapasztalt jogtalanságok és az átértett nyomorral szemben küzdenie kell, — hogy a szívtől egyrehalmozódó gyűlöletet és keserűséget bosszuló áradatait visszatartsa.

Hogy nem sokáig állhat ellent a szocializmus előtörő lángjainak, nyilvánvaló az az apagi esetből.

Apagi község jómódu, szorgalmas lakosságát pár évtized alatt koldusbotra juttatta néhány beköltözött zsidó család. A minden jószágából kiforgatott nép ma már harmados földet munkál és napszámból él. De a zsidó földesur, Leveleki Májér és társai pénz és terményelőlegekkel annyira körülhúzzák télen a szükségét látó népet, hogy pl. ez évben, midőn általános volt a napszámárak magasságáról a panasz, Apagyon a férfi napszám ára 30—40 krnál magasabbra sohasem emelkedett. S midőn e miatt a szegénység panaszkodott, az új földesur kijelentette, hogy jövőre még harmados földet sem fognak kapni, hanem csak negyedet.

Az általános elégtelenség kedvező alkalmul szolgált az özvegy Zoltán Jánosné tanácsán dolgozó tápió-szelei munkásoknak, kik a szocializmus elveit kezdték előtűri fejtegetni. A nép szívtől halgatta mestereit és hol egyik, hol másik földműves házába gyakran tartottak összejöveteleket.

Az előjáróság figyelmét teljesen elkerülte a mozgalom. Csak midőn Koczás János tápió-szelei sármunkás 40—50 főnyi csoporttal tartott népgyűlést, vette észre a közvégi jegyző veszedelmes jellegét. A főszozlagabirohoz inézett jelentésre, Zoltán Istvan főszozlagabiro tegnap reggel elrendelte a lazítók letartoztatását.

De a hatósági beavatkozás, különösen a tiz kolompznak elfogatása nagy ingerültséget keltett.

Midőn értesültek arról, hogy az elfogottakat a járás székhelyére, Nagy-Kállóra kísérték a csendőrök, nagy tömegben indultak ki szabadításukra.

Zoltán főszozlagabiro egyenként hallgatta ki a letartoztatott munkásokat. Panaszait is befogalta a valomásaikról felvett jegyzőkönyvekbe, azokat a tárgyalás után azonnal felterjesztette a vármegye alispánjához. Megígérte, hogy sérelmeiket orvosolni fogja; nyugalomra és a törvények tiszteletben tartására intette őket.

Tapintatos eljárásával el is érte, hogy valamennyien megfogadták a további izgatástól való tartozkodást.

A tárgyalás már véget ért, midőn a hatalmas tömeg megérkezett Nagy-Kállóba, ahol értesülvén tartsaik szabadon bocsátásáról, nagy örömmel tértek vissza Apagyra.

Miután a hangulat nagyon izgatott és a mozgalom éle a falu uszorása, Leveleki Májér zsidó földesur ellen irányult, védelmére és a nyugalom helyreállítására ma délután egy csendőrszaksasz vonult Apagyra,

A jubiláló svéd király.

— A Bernadotte ház alapításának 100-ik éve. —

Irtá: Z. A. G.

Szeptember 17-én kezdődött Stockholmban a svéd király negyedszázados uralkodásának fényes ünnepe, amelyben részt vesz Ferenc

József király képviselője (esetleg Jenő főherceg), a dán uralkodó család, a badeni örökös nagyherceg nejevel, Frigyes Lipót porosz herceg, aki Vilmos császárt és Schlesvig-Holstein Keresztély herceg, aki Viktória királynét képviseli, továbbá a luxembourg trónörökös nejevel és hogy az exotikus világ se hiányozzék Chira herceg Sziam királyának nevében.

A program szerint az elő napon XV. Károly emlékére a Riddarholms templomban, a svéd királyok pompás mauzóleumában ünnepélyes istentisztelet nyitja meg a jubileumot, míg 18-án, az évforduló valódi napján, bátyja emléke iránti kegyeletből, mint XV. Károly halála napján csönd lesz Stockholmban. 19-én Ladugardsgardenen az egész helyőrség jelenlétében nagy katonai istentisztelet, este pedig általános kivilágítás lesz s az öt napig tartó ünnepségeket az ezernél több tagból álló dal-körök együttes hangversenye zárja. be. 26-án a király családjával és vendégeivel másik fővárosába Krisztianába utazik, hol három napig tart majd a jubileum.

II. Oszkár király Európa legnemesebb jellemű uralkodói közé tartozik, ami érthetővé teszi nagy népszerűségét a szabadságszerető svédek közt. Született 1829. január 21-én és trónra lépett 1872. szept. 18-án bátyja, XV. Károly elhunytá után. Érdekes dolog, hogy a koronázás költségeit az országgyűlés megtárgyalta s így a király saját zsebéből volt kénytelen megkoronáztatni magát. Az ideai stockholmi kiállítás alkalmával a lapok annyit foglalkoztak II. Oszkár rokonszenves személyiséggel, hogy ismétlésekbe kellene esnünk, ha a nagy műveltségű uralkodó történetét megírónk Tudományos és költői alkotásai alapján már 1868-ban megkapta aklundi egyetemről a bölcsészettudor címet és neki köszönhető a svéd norvég hadseregnek sikerült újjászervezése. Politikai tekintetben Németországgal tart, családi élete pedig mintaszerű és bármely közönséges polgárnak becsületére válnék. Nassaui Zsófiával kötött házasságából négy fia született Gusztáv Adolf trónörökös, Wermland hercege azután Oszkár (előbb Gotland hercege, de mióta a köznemes Munck Ebbát elvette, a czime csak Bernadotte herceg), továbbá Károly Westgotland hercege, aki a napokban tartotta esküvőjét a dán trónörökös egyik leányával és végül Jenő Nerike herceg.

A svéd király mostani jubileuma ezuttal századik évfordulója annak, hogy Bernadotte Janos, a svéd királyi család őse, egy pani szerény kis ügyvéd fia az olasz csatákon feltűnt nagy hadvezéri tehetségével.

A Napoleon által alapított sok dinasztia-ból egyedül a Bernadotte család tartotta meg trónját s ez a család egyuttal Európa legfiatalabb uralkodóháza is, mert a később keletkezett trónokat csupa régi fejedelmek sarjai foglalták el, így a román trónt egy Hohenzollern, a belgát és a bolgárt egy-egy Koburg, a görögöt pedig egy dán herceg. Ma már, alig két nemzedékkel keletkezése után a svéd dinasztia teljesen egyenlő születésűek tekintik a többi uralkodó családok s ezért eszközölhetette ki a király második fia oly nehezen az engedélyt morganatikus házasságához.

Szinte mesének tűnhetne föl, a hogy a nem is nemes Bernadotte a svéd trónra jutott, de hát Napoleon korában minden katona valóban a borjújában hordta a tábornagi botot és a hercegi diplomát s mint a középkorban sokan szereztek kardjukkal országot maguknak. Szorosan véve Bernadotte a kardjával küzdötte ugyan fel magát, de birodalmát még sem a kardjával szerezte. Őt a nép akarata hívta meg a trónra s most, unokája jubileuma alkalmából nem lesz érdektelen visszatérteni arra a korra, a melyben ez végbement.

Svédországban már III. Gusztáv megkísérelte behozni az orosz abszolutizmust, de ez a kísérlet az ő meggyilkoltatásával végződött. Az összeesküvő Pechlin, Rbbing, Horn és Anckarström közül ez utóbbira esett a sors és a király által személyesen megsértet Anckarström 1792. márczius 16-án éjjel egy árczos bálban lelőtte a zsarnokot, a ki tizenharmadnapra a merénylet után még is halt. A rendek rögtön fiat, II. Gusztáv Adolfot

kiáltották ki királynak és kiskorúsága idejére nagybátyját, Károlyt, Södermanland herceget rendelték melléje gondnokul. 1796. nov. 1-én s király 18 éves korában maga vette át az uralkodást. Vesztes örökség volt rá nézve az apjától rászállt makacsság és kalandvágy, amelyek minden jó tehetségét megbénították. Már a hazasságának is olyan előzményei voltak, melyek fejedelmi házakban merőbben szokatlanok!

Először egy mecklenburg hercegnőt jegyzett el, de II. Katalin császárné Alexandra Pavlovna nagyhercegnőt. Pál császár leányát szánta neki. A király tehát faképnél hagyta első megaszonyát és eljegyezte a másodikat. De ebből a házasság teréből sem lett semmi, a király úgy viselte magát már az eljegyzési okirat felmutatásakor, hogy a megbízott orosz nagykövet a császár leánya tekintélyének megővésére az eljegyzési szertartást felfüggesztette. Az orosz udvar és Alexandra Pavlovna nagyhercegnő helyeselték a nagykövet eljárását s a hóbotos svéd király kibékülési kísérleteit visszautasították. Minket azért érdekel ez az eset közelebbről, mert Alexandra Pavlovna kevéssel azután 1799 okt. 30-án József nádor felesége, tehát magyar asszony lett s hamvai is magyar földben nyugosznak a budai hegyek közt fekvő Úröm község határában gyönyörű mauzóleum alatt, alig egy félóra járányira a fővárostól.

A svéd király ezután Badeni Friderika hercegnőt vette nőül. Egy fiók született, VI. Gusztáv néven svéd trónkövetelő, a Wassarsaad ez az agának férjcsarja, a ki mint osztrák magyar tábornagy s a 60 magyar Wasarezed tulajdonosa halt meg 1877-ben.

A milyen alhatatlan, ingatag volt a király a családi viszonyok dolgában, épen olyan székekasmódjára viselkedett a politikában. — Kezdetben semleges volt Napoleonnal szemben majd Dánia szövetségese lett, de cserben hagyta Dániát, a mint az angol hajóhad megtamadt a kis országot. sőt 1862-ben nyíltan Angliához csatlakozott, a miért azután visszakapta Barthélemy szigetét, mikor pedig Anglia segélypénzekkel látta el, egészen a brit királyság karjaiba vetette magát.

A kis Svédország uralkodója ezteleen döllyfeben annyira ment, hogy Eughen herceg kivégzéseért Napoleont nem is nevezte többé egybenek gyilkosnál s miután ezt kivüle csak I. Sándor czar merete tenni, elképzelhető, hogy az ilyesmiben roppant hiú francia császár halalos ellensége lett Gusztáv Adolfnak, különösen mikor ez a porosz fekete sasrendet azzal utasiotta vissza, hogy irtózik az olyan rendjeltől, melyet gyilkosok (Napoleon) is viselnek. A nagy korzikai dult-fult és saját hivatalos lapjában, a Moniteurban mindenféle ocsmány jenézéssel és szidalommal illette a svéd királyt, a kit azonban sokkal érzékenyenben érintett az, hogy a tilisiti bekeben elvesztette Stralsundot és Rügen szigetét. 1809-ig tartott Gusztáv Adolfnak szeszélyes és érzszakos politikája, ekkor összeesküvés tört ki ellene és márczius 24-én a királyt Griy-holmban elzárták. Vonakodás nélkül irta alá lemondását s a birodalmi gyűlés május 19-én őt és örökösait mindenkor megfosztotta a tróntól. Csak 66.666 tallér épvenzt adtak neki, de 1824-ben ezt a követelést is megváltoztatták 721.419 tallér végkielégítéssel. Egyébként a trónfosztás csak rá es fia rá vonatkozott, mert ez utóbbival kihalt a férfiág 1877 aug 4-én.

Gusztáv Adolf kényszerlemondása után a rendek Södermanland herceget, III Gusztáv király öcsését választották királynak a ki már előbb regens volt unekaoésesenek kiskorúsága alatt. A herceg 1810. június 5-én foglalta el a trónt III Károly néven, de miután nem volt gyermeke a rendek a dán Keresztély Agostont, Auguszterburd herceget választották meg trónörökösnek, a kit a parasztság és a polgári elem balványozott, de annál inkább gyűlölt a nemesség. Erősen elterjelt épen e miatt az a gyanu, hogy a hercegnek 1810 május 28-án bekövetkezett váratlan halála közönséges gyilkosság műve volt, de bizonyítai semmit sem lehetett s így a rendek más trónörökös után néztek. Most már a nemesség

keresztülvitte akaratát s az 1810 augusztus 15-án tartott országgyűlés Bernadotte János francia tábornagyot választotta meg, a ki a választást elfogadta áttért a lutheranus vallásra s mint XIII Károly fogadott fia és a svéd hadsereg főtábornoka valósággal a régens szerepét vitte a király mellett.

Bernadotte 1780-ban, alig 16 éves korában lépett s francia hadseregbe s a forradalom kitörésekor 1789-ben már őrnagy, 1794-be pedig tábornok volt. Theurusnál és a Rajná-nál győzött, de Teiningnál Károly főherceg megverte. Németországból 1797-ben tehát épen száz év előtt az olasz harcztérre küldték, a hol ő vette be Gradiskát és ezuttal a polon barátságát is megszerezte ami nagy szó volt. Ettől fogva számítható a Bernadotte-ház szerencséjének megalapítása. — Az elhetetlen direktorium idején hadügyminiszter lett s mikor a nép már mindenáron menekülni akart a fejtelenségéből, sokan tekintették Bernadottet Franciaország jövő uralkodójának. Ha voltak is efféle vágyai, Napoleon brumaire 18-ával megelőzte s ettől fogva gyanuval kísérte fegyverbarátját. A gyanu még az sem oszlathatta el, hogy Bernadotte 1798. óta sógora volt Bonaparte Józsefnek, mert Napoleon egykori imádoztját, Clary Desirée, Bonaparte József feleségének nővérét vette el. Az első konzul nagyon kitüntette a jeles katonát, de vigyazott is reá.

Bernadotte a legjobb emberek egyike volt. A mi a derék Hoche Lázárnak annyi véres csata árán sem sikerült, ő szelidségével, nyajasságával és elnézésével végleg lecsendesítette a Vendée lázongó királypárti népét. 1804-ben megkapta a tábornagy botot és a becsületrend nagykeresztjét s 1806-ban az austerlitz fényes ütközet sikerében való részveért Pontecorvo herceggé a címét. Jernanál is nagy szerepe volt Hallnál ő verte szét a poroszokat és Lübeckben ő kényszerítette megadásra Büchert, Napoleon későbbi legyőzőjét. Mohrungei diadala után az észak-németországi megszálló sereg fővezére lett és a szerencsétlen eltiport ország népe áradozott Bernadotte dicsőítésétől. Itt szerezte meg a svédek szeretetét is, de Wagramnál elvesztette Napoleon kegyét, mert a száz csapatokat napiparancsban, mint az ütközet eldöntőt megdicsérte.

Ebben a császár öndicséretet látott az ő rovására és Aernadotte kényelen volt Paris-ba visszatérni, a honnan csak az angolok ellen mozdult ki. De hadi szerencséje itt még jobban ellene hangolta Napoleont, akinél akkor állt legkevésbé kegyben, mikor a svédek meg választották trónörökösnek.

A rendeket ebben a választásban ez a szempont vezette, hogy meggyerve a francia császár rokonszenvét, segítségével visszafogathassák Finnországot, a melyet Oroszország II. Gusztáv Adolfól elhódított. A rendek nem tudtak, hogy Bernadotte a kegyvesztett Napoleonnál, a császár pedig örült, hogy veszedelmes vetélytársától megszabadult s így Bernadotte 1810 november 5-én XIII. Károly fogadott fia lett és Svédország trónörököse.

Ettől fogva Napoleon bukásáig Bernadotte igen kötes szerepet játszott Európával szemben. Szivesen megemmisítette volna a császárt, de csak azt, hogy maga üljön Franciaország trónjára. Am a Bourbonok vissza hívása ennek az almanak veget vetett örökre, a mi annál fájdalmasabb lehetett ránézve, mert a bécsi kongresszuson, mely Franciaország trónjának örökégeről döntött, őt egész komolyan ajánlották francia királynak s e tervet Sándor, az orosz czar is partolta.

Mint svéd trónörökös, Dániát a kieli bekére kényszerítette, s ezáltal megszerezte Norvégiát Svédországnak. De a norvégok fel-lázadtak: Tizenégnapi hadjárat elég volt a nagytehetségű hadvezérnek, hogy a lázadókat megtörje s győzelme nyomán az egész nép szívét meg hódítsa, önként elfogadván a norvég alkotmányt. Örömiadallal ismerték el 1814. november 4-én Norvégia trónörökösének is.

XIII. Károly halálával 1818. február 5-én ő lett Svéd és Norvégország királya s uralma

a rossz és szarnok uralkodókhoz szokott népnek valóságos áldás volt. Kifelé bekét tartott benn felvirágoztatta az iskolákat, tudományos intézeteket, ipart és kereskedelmet, a tengerészetet és katonaságot pedig ujja szervezte. Jó és bölcs király volt s mikor 1844 márczius 8-án elhunyt, népének őszinte gyásza kísérte sirjába.

Utódja egyetlen fia, I. Oszkár Leuchtenberg Josefín férje lett, a kit idősb fia XV. Károly követett. Ő utána lépett tróra a ma jubiláló ifjabb fia II. Oszkár, a ki apai ágon Bernadotte Jánosnak, anyai ágon Beauharnais Eugénnek, a francia forradalom utáni kor két legfényesebb legtehetségesebb hadvezérének és egyuttal legnemesebb szivű emberének unokája.

TARKA-ÉLET.

Jubiláló tűzoltóinkról.

Ha a harangok vészszó kongása verte fel az alvó polgárokat s az aggódo szemek rémülve tekintenek körül a sötét utcákon már messziről látszik a lobogó fátyla fényét siető éber tűzoltók serege, kik rohanva rohan segítségére jönni a veszélyben levőket menteni életet — vagyont. S bár a dühöngő szél vihar a léngök tüzes nyelveinek czérl talán éppen feleje csapdossa is, ők nem riadnak vissza e veszélytől, de annál lelkesebben szállnak szembe a pusztító elemekkel s ha csak lehetséges legyőzik azokat.

A legnemesebb érzés az ember szerezte tettei hősei ők, kik méltán megérdemlik a polgárság becsületét, háláját és szeretetét.

Ezen humanus intézmény 24 éves évfordulója alkalmából dióhéjban hozzák alakulásának történetét.

Derék tűzoltóink ünnepelni készülnek husz éve annak, hogy a debreczeni önkéntes tűzoltó testület sok huza vona után 1867 évben megalakult s Debreczen város és közeldéke tűzbiztonságának érdekében felebaráti szeretettel indítva, működését megkezdte. Debreczen polgárai s a kollegiumi diákságból álló főiskolai tűzoltó egylet is — mely a debreczeni önkéntes tűzoltó egylet 1877-ben történet létrejövetele után még egy darab ideig fennállott s ezzel versengésben élt — az elinte jóformán csak hivatalnokokból s igen kevés iparosból álló egyesülettel szemben nem a legrokonszenvesebb magaviseletet tanusították — bebizonyítvan mindenkör, amikor csak alkalom nyílt rá s nem egyszer megtörtént az is, hogy egy — a vész színhelyére magánosan siető — Ö. T.-nak nagyon meggyűlt a baja az utczagyerekekkel, inasokkal is, kik mindenféle gnynevekkel halmozták el és kövekkel dobáltak utána.

Szünni kezdett az ellenszenv azonban a főisk. tűzoltó egylet feloszlása után, a midőn emennek tagjai közül sokan beleptek az új te-tület kötelekébe. Aztán még a polgárság is jobban kezdte méltányolni a tűzoltó egyletet, látva ennek magára nézve annyira hasznos voltát s közülök számosan beleptek mint alapító, pártoló, illetve működő tagok. A 80-as években és a 9 -es évek elején volt oly esztendő, hogy 2—300 tagot számlált a most már tekintélynek örvendő testület. Dult kebelében vizsály is — mint minden testületben — de ezek elmúltak és jelenleg erősen, szilárdul áll s oly felszerelése és szakképzett legénysége van, amely vetélkedhetik akármely más első-rangu vidéki városéval.

Tapintatos főparancsnokai, tisztjei és képzett tagjai a vésznél mindig feltalálták magukat. Legjobban megmuatták ezt akkor, mikor az István gözmalmi tüzesetek voltak; de különösen az 1891. raktár tűznél, a hol a fenyegetett régi malmot roppant erőmegfeszítéssel sikerült malmot megmenteniök. Az 1895-iki csillag utczai tűznél a roppant erejű szél daczára is megmentették a majdnem bizonyos veszélytől a langokban álló 2 házhoz szomszédos 10—15 nádfedeln házat. Az Angol királyi szálloda égésekor (1895) a hol testület szük volta s a víz hiánya daczára is elfojtottak a

közelfekvő z veszélyes telt Ezek al sag osztatlan ki maguknak. adott nekik, hogy megtudj hogy az Ö. T. szélylél járó buzga'ommal zának teljese

Érdeme nokságnak és vakmérőnek, körülményekb gyorsnak lenn tűzoltóink e r sikeresen; me is oly vezetős eme tulajdot Volt és van talni.

Most tel során at szán guknak az őt ailasát házila 26-an vasárna egy diszgyakó vészszínhelye

U * Istent az ev. ref. k s-lelkész, — Mitrovics Gy K. Tóth Kálm lomban d. e. G e i s t l i isteniszt-lte

* Dics leti főjeg ugyan kih most már c zetesen ma kiküldött bi és gr. D e nok elnök főjegzői a egyházkerü beküldött s tűzött hatá s a kitűzött bizottság a n-m rendel következő József del szavazatot, szoboszlói d-ki esper há: Dicsőfi Mivel azon zolt egyh vármegye), ben alakul lel, volt-e senkit sem hanem felt vgett az Ezen határ ban utána veltárban: óta a nya érvényes, megválaszt ily czelbő óra már

* Bosz herben lesz zaszóalját a tományokba utan okt. h fiánk Mosta nyal az a f

közelfekvő zsufolt épületekre nézve oly anyira veszélyes tető tüzet stb.

Ezek által a városi közönség és lakosság osztatlan pártolását és elismerését vívták ki maguknak. A város szép új, tágas otthont adott nekik, kifejezést adván ezzel annak, hogy megtudja becsülni, nagyrabecsülni azt, hogy az Ö. T. életére bizony gyakran életveszéllyel járó nemes hivatásnak önfeláldozóan, buzgalommal egész odaadással és a várakozásnak teljesen megfelelően eleget tesznek.

Érdeme ez a volt s jelenlegi parancsnokságnak és legénységnek. Bátorok, de nem vakmerőnek, higgadnak és megfontoltnak, a körülményekhez hamar alkalmazkodónak és gyorsnak lenni nem könnyű feladat. — A mi tüzoltóink e nehéz feladatot mindig megoldják sikeresen; mert rendszerint hirt s bír jelenleg is oly vezetőséggel a debreczeni egylet, amely eme tulajdonokat bele tudja oltani tagjaiba. Volt és van alkalmunk ezt gyakran tapasztalni.

Most tehát, midőn oly sok év hosszú során at számos küzdelem arán kivívták maguknak az őszinte elismerést: 20 éves feunállását házilag megünnepeve, szeptember hó 26-án vasárnap összegyűlnek, hogy bemutassák egy díszgyakorlaton azt, amit a tüzoltóknak a vesztényhelyen tenniük kell.

Clupea.

Ujdonságok.

* **Istentiszteletek.** A holnapi vasárnapon az ev. ref. kistemplomban B é l t e k y Lajos s. lelkész, — a Kossuth utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész, az isp. templomban K. Tóth Kálmán lelkész. Az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor és d. u. 3 órakor G e i s t l i n g e r Pál s. lelkész végzi az istentiszteletet.

* **Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző.** Hivatalosan még nincs ugyan kihirdetve, de a megválasztása most már csakugyan kétségtelen. Nevezetesen ma d. e. bontotta fel az erre kiküldött bizottság K i s s Áron püspök és gr. D é g e n f e l d József főgondnok elnöklete alatt az egyházkerületi főjegyzői állásra a tisztántuli ev. ref. egyházkerület egyházai által leadott és beküldött szavazatokat. Beérkezett a kiküldött határidőig összesen 737 szavazat s a kitűzött határidő (f. hó 15.) után 1. A bizottság az utóbbi szavazat felbontását nem rendelte el, a többiekből pedig a következő eredmény tűnt ki: **Dicsőfi József** debreczeni lelkész kapott 369 szavazatot, Z s i g m o n d Sándor h. szabolcsi lelkész alszabolcsi hajduvidéki esperes kapott 368 szavazatot, tehát **Dicsőfi József többsége 1 szavazattal.** Mivel azonban a Dicsőfi József szavazott egyházak közül Kércs (Szabolcs vármegye), mely csak az utóbbi időben alakult anyaegyházzá, kétség merült fel, volt-e szavazati joga, a bizottság senkit sem jelentett ki megválasztottnak, hanem felterjeszti az eredményt döntésvéggett az egyházkerületi közgyűléshez. Ezen határozat meghozatala után azonban utána néztek az egyházkerületi levéltárban s kitűnt, hogy K é r c s 1894 óta anyaegyház, tehát szavazata érvényes, azaz **Dicsőfi József** megválasztott főjegyzőnek tekintendő, s hely czéltől a bizottság holnap d. e. 10 órára már össze is hivatott.

* **Boszniaiból hazatérő bakáink.** Októberben lesz 4 éve, hogy háziezredünknek 4-ik zászlóalját az ordre de batail az occupat tartományokba rendelte be. Hosszu 4 esztendő után okt. hó első napjaiban térnek vissza fiaink Mostar hercegovinai városból s bizonytalán az a feletti öröm, hogy hazájukba vissza

léhetnek, enyhítő fátyollal fogja borítani az idegenben töltött keserű napokra való emlékezést — Nem lesz érdektelen, ha röviden ismerteljük e 4 év történetét. Az első két évben a zászlóalj törzse két századdal Boszniában Cajnica városkában állomásozott. A regényes fekvésű fenyvesekkel borított hegyek lábánál fekvő városkából a legkellemesebb emlékekkel bozzák megokkal katonáink. — Ez idő alatt a 3-ik század Metalka hatarszéli erűben a 4-ik pedig a török területen Novibazárnak B o l j a n i c h nevű állomásán a p l e v j e i török katonasággal segített az európai egyensúlyt Montenegró és Szerbia által megigazítani nem engedni. Bizonyára ezek szerezhetnek legtöbb tapasztalatot a keleti életről mert hát magával a török birodalommal eltek közvetlen érintkezésben. — Talán egyik—másik hadfi meg a láhat is felgatta arra a világ vége felé. Na majd meghalljuk tőlük, ha itt lesznek. A boszniai tartózkodás második évében kellemetlen paráncs érte a hadiakat. Kállay miniszter ugyanis egyre apasztja a boszniai katonai létszámot s Cajnicát is megfosztotta a debreczeni fiuktól. A legkellemetlenebb volt hogy az új állomás, melyet részére a hadügyi kormány rendelt egyike azoknak hova a katonák nem szívesen megy. A Karszt vidék fővárosa, közep Európa legfontosabb helye, a p a p a c s l nevű veszedelmes szunyog hazája. Mortar volt az új állomás Szorongó szívvvel baaosan masiroztak az új állomásra, melyet azonban egészen megszokni sohase tudtak s mindig számítottak ott a napokat az indulásig. — Most már itelek a számüzetes napjai s nekik is felvirad e hó 28-án a varva várt nap az elindulás órája. — Érdekes hogy azok között a tiszték között kik négy év előtt a zászlóaljjal lementek nincs egy sem a melyik magasabb rangba elő nem lépett volna. — Előlépett a közkedveltségű Tomljenovic Márk őrnagy is alezredesse, de már nem ő hozza haza a rábított flukat, mert időközben Temesvárra helyeztetett, hanem V o g l Pál alezredes kiben társadalmi életünk egy újabb kedves alakot talál. — Van e négy évnek egy szomorú krónikája is. Hat ember nem jön vissza négy éve megkezdett utjáról, — hat ifju porlad oda lent a halál nem keresit fel egyet sem fiaink között hat-hat kereste fel közülök e halált. Mind a hatnak gyilkos puskagolyó osztott végét s a Manlicher mindig jól talált. Remenytelen s z e r e l e m könyelműség, honvágy! ez ölte meg őket, nem az ellenség golyója. Szegény fiúk, ki fogja ápolni sirotokat, hová szeretteitek közül oly messze elszakadtatok. Legyen nekik könnyű az idegen föld, a hazatérőknek meg edes a haza viszontlátása.

* **Megvett gyógyszerár.** A Hajdu Bőszörményi Korona gyógyszerárát Spitzler kisujzállasi gyógyszerész örök aron vette meg. Most kéri a megvét a tulajdonjog reá való átruházására.

* **A debreczeni ev. ref. főiskola növendékeinek számszerinti kimutatása az 1897—8-iki tanévre.** Végzett th. 4. IV. éves th. 7. III. éves th. 7. II. éves th. 15. I. éves th. 8. J o g a k a d é m i a. IV. éves jh. 42. III. éves jh. 44. II. éves jh. 73. I. éves jh. 79. — T a n i t ó k é p e z d e. IV. éves tk. 9. III. éves tk. 21. II. éves tk. 34. I. éves tk. 45. G i m n a s i u m VIII. oszt. 64 VII. oszt. 71 VI. oszt. 71 V. oszt. 77. IV. a. 49 IV. b. o s z t. b. 48. III. a. o s z t. 62 III. b. o. 53. II. a. o. 60. II. b. o. 57. I. a. o. 79. I. b. o. 72. A ven kollegiumot tehát a tanárokat és személyzetet kivéve összesen 1150 látogatják.

* **A megyei igazoló bizottság** e hó 22-án tartó üléseben igazolja és állapítja meg véglegesen a megyei legtöbb adófizetők névsorát.

* **A tüzoltó jubileumi díszgyakorlat programja.** E hó 26-án délután 3 órakor a laktanya nagyterjedelmű udvarán P u b l i g Ernő h. főparancsnok, A. N a g y Gábor és M o r v a y Sötér oszt. parancsnokok, V i s k o r v a y Sándor és M o l n á r M. szakaszparancsnok vezetése alatt 1. Szivattyu iskolaszerelés 6 géppel és 30 emberrel; 2. Gyorszerelés szintén 6 szivattyuval és 30 emberrel;

3) Iskola és gyors mászások az 1, 2, és 3-ik emeletre; 4) Roham 2 szivattyuval, 1 tolólétrával, 2 dugó létrával e 7 kétkaru létrával tüzoltó részvetele mellett; 5) Mentőzsák és ugró ponyva alkalmazása; kötelen való leereszkedések; 6) Mentőgyakorlatok (sebesültekkel) Dr. D e r e k a s s y István, az egyesület buzgó orvosának vezetése, illetve felügyelete alatt. Különösen szép látvány lesz a R o h a m, (4 pontja), amelyben egy égő h á r o m e m e l e t e s házat támadnak meg. Érdekesnek ígérkezik a mentőgyakorlat is, ahol a hol a sok álsebesülteken fogják a kitéseket és beteg-szállításokat bemutatni. A díszgyakorlat befejezése után nagy vacsora lesz, amelyen a meghívott vendégek és az összes tagok fognak részt venni. U. a. nap d. e. lesz a kerületi szövetségi gyűlés is S z i k s z a y Gyula debreczeni főprnök elnöklete alatt.

* **Választások a reáliskolában.** Ma d. u. voltak a reáliskolában az önképzőköri választások. A gyűlést Nadasdy Tamás tanár nyitotta meg szép beszédet intézve a tanulóifjú-sághoz. Elnöknek választotta G r o s z m a n n N. S. osztálybeli tanuló, k i a z o n b a n megköszönte a megtiszteltetést s l e m o n d o t t. utánna Szabó István 8. o. tanuló választották meg, ki azt el is fogadta, ezután a többi tisztvi-elők megválasztása következett.

* **Kirándulás Ér-Mihályfalvára.** A d-br. munkás dalegyletet az érmihályfalvai iparos ifjak önk. köre f. hó 19-en tartandó zászlószentelési ünnepélyére meleg hangu átirban hivta meg s egyuttal arra is fölkerte, hogy előadandó énekszámaival ünnepségök műsorát változatosabbá tenni sziveskedjek. — Munkás dalegyletünk, mely több ízben fényes tanujelét adta alapos képzettségének, nem zárkózott el a testvér egylet kérése elől s elhatározta, hogy ugy a zászlószentelésen, mint az azt követő ünnepségeken működőleg résztvesz. A r. bizottság nagyszabásu intézkedéseiből előre is látható, hogy e zászlószentelés nemcsak Érmihályfalva közönségének, de az egész vidék érdekelt férfainak és intelligenciájának találkozási ünnepe lesz. A r. bizottság élen Dobozy Kálmán főszolgabíró, Konrad László ügyvéd és Timkó István egyleti elnök s több tekintélyes férfi áll, kik által a kiadott műsor szerint a debreczeni munkás dalárda által tartandó hangverseny a következőképen állapított meg: 1. Nemzeti zászló Hubertól. 2. Balaton dalok Gaáltól. 3. Tarka madár Kernertől, Makay S. ur tenor solójával. 4. Nepdal egyveleg Lányitól. Ugy halljuk, hogy a dalegylet kirándulásához városunk közönsége köréből is többen csatlakoznak.

* **Két fiucska odysseája.** Talán a sok ponyva irodalmi termék, talán R o b i n s o n C r u z o e s z i v r e h a t ó és története hatot e kedélyekre B o l d o g János és Szappanos Györgynek, midőn utnak indultak vándorolni álmatagon keresni egy Senki szigetét és Penteket. Idehaza gyűjtötték mar hetek óta a pénzt és elindultak Nagy Karoly felé s idehaza pedig siratta, kereste elveszett fiát a B o l d o g Jancsit az édesanya. Ott kuksoltak ma a fiucska fáradsan az utótól megsemmisült ábrándokkal a III-ik kerületi kapitányságnál kiserőjükkel egy N. k á r o l y hajduval.

x **Heiman és Halmágyi női és gyermek felöltők legnagyobb áruházában az őszi és téli ujdonságok megérkeztek**

Távirat.

Péchy Tamás meghalt

Budapest, szept. 17. (A Debr. ered táv.)

K a s s á r ó l jelentik, hogy Péchy Tamás egykori közlekedési miniszter később 15 éven át a képviselőház elnöke a tiszai ág. hitv. ev egyházkerület felügyelője ma reggel Alsó K á z s m a r k o n m e g h a l t. Az elhunyt még a hét elején maga nyitotta meg az egyházkerület most folyó közgyűlését Mikolczon, a mikor is azt kérte, hogy segítséget adjanak neki felügyelői teendők elvégzésére.

Boros Testvérek

őszi női ruhaszövet
minta-gyűjteménye
 a legszebb és legolcsóbb.
 Tessék mintát kérni.
 Ingyen és bérmentes elküldésére
 készen áll.

Földbirtokra
 Törlesztéses kölcsönöket
 első helyre
 és
 váltó hiteleket
 második helyre
 ajánl és legrövidebb idő alatt igen
 jutányosan lebonyolít
Balog Ede
 DEBRECZEN, N.-Várud-utca 2125. sz. a.

Irinymező községben (Szatmár megye nagy-károlyi járás) vasúti állomástól Szaniszló vagy Reszege Piskolltól egy órai távolságban 630 hold (a 1200 □ öl) tagbirtok őszi vetéssel 1898. ápril 24-től hat vagy kilencz évre haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Szatmáron dr. Irinyi Tamás urral Kossuth-utca 14. sz. a. valamint alulírott Debreczenben

Dr. Irinyi István
 ügyvéd.

(Kádás-utca 1897. sz. a.)

Árverési hirdetmény.

Katona Imre közadós csődhitelezői választmánya határozata folytán alólírott csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy a Katona Imre szürszabó mester csődtömegéhez leltározott és a két rendbeli leltár szerint 1266 forint 24 krajcár értékű kész szűrők, szürkészítéshöz szükséges anyagok és varrógépek, a folyó 1897 évi szept. hó 24-én d. e. 9 órakor a Város-istálló helyiségében Bódogh Zsigmond bíró végrehajtó, Dr. Nagy Kálmán ügyvéd mint választmányi kiküldött és alólírott csődtömeggondnok által megtartandó nyilvános árverésen, leltári tételek szerint, és esetleg előnyös ajánlat folytán egy tömegben, a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron a től is elfognak adatni.

Mihez a csődhitelezők érdekelt és venni szándékozó felek meghívotnak.
 Debreczen, 1897. szept. 8.

Szilágyi Bálint
 ügyvéd
 mint csődtömeggondnok.

Pontos kiszolgálás.

Pásztor Gyula és Társa

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Csapó-utca Takarékszövetkezet házában

Nagy raktár vas, acél és rézárúkból, kovács, lakatos, asztalos és mindenféle műszerek.

Gépfelszerelések

Háztartási eszközök, konyhafelszerelési edények, solingeni evőeszközök, ollók és zsebkések. Kályhák, takaréktűzhelyek, márgelék. Épület és butor vasalások. Kátrányos fedellemez, elszigetelőlemez. Vadász, biztonsági és szobafegyverek, töltények és töltény hüvelyek.

A szüreti időnyre a legjobb minőségű

bornyomó zsákok

jutányos áron kaphatók.

Épületi vasgerendák.

Gazdasági eszközök.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan hajtó kettős emeltyű szerkezettel és nyomró szabályzóval.
 A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelek aszalására gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlőléző permetezők, gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. kir. szabad gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzházor.

BECS, II. Taborstrasse 76.

Kitüntetésre 390 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusítók felvételnek.

Debreczenben kaphatók: BAUER és TÁRSA uraknál.

A Bika szálloda mellett.

Katz Hermann

férfi-, fiu- és gyermek-ruha raktára Debreczenben.
 Alapítatott 1880. évben.

A jelenlegi hűvös őszi idővel összhangban ajánlom a t. sz. közönségnek óriási nagy raktáramon készletben levő férfi, fiu s gyermek-öltönyeimel a következő árak mellett ajánlani:

| | |
|--|------------|
| 1000 db. gyermek costum 3-10 évesig | 2-8 frtig. |
| 1000 db. fiu öltöny | 4-15 . |
| 500 db. fiu s gyermek köpeny 3-15 évesig | 4-15 . |
| 1000 db. magános pantallón s csizma nadrág | 2-8 . |
| 2000 db. férfi öltöny a legújabb divat chewiott, kangaron, Zsolnai Loden | 8-25 . |
| 1200 db. rövid téli kabát, lodea, chewiott és mandarin | 4-15 . |
| 600 db. hosszú téli kabát és Ulster többféle divatos színekben | 9-40 . |
| Elegans Jaquet vagy Ferecz József öltönytök | 15-35 . |

Különösen felhívom a n. sz. közönség figyelmét arra, hogy készletemet legnagyobb részben saját felügyeletem alatt helyben a legjobb szabók által készíttettem.

A Bika szálloda mellett.

A Bika szálloda mellett.

A Bika szálloda mellett.

LAYTON & SH
 BUDAPEST

által
 mobil és gőzesaplóg
 bere-cseplők, tisztító

bor
 sorrelógépek, bor

Rézeles árjegyzékek
 Képviselek

BAUER és
 Debreczen

Légn

Elad

Almaf

fordshire four
 toise, Bellef
 blanc d'hiver
 Grand Alex
 Reine des Ro
 Caux, Reinet
 Reimette Fra
 Transparente

Árak:

nagyiság szeri

Körtet

Bergamotte E

Beurre Diel,

Beurre Giffar

Calabasse d'O

Cour, Doyenn

St. Michel, D

léme panaché

Hutin, Margu

de Serres, Pa

du Congros,

Triomphe de

Williams due

Árak:

30 frt. jünel

Őszi

Bon ouvrier,

lanthe, Hono

cece Alexan

Téon de V

Brugnon Dav

Árak:

bek nagyság

Kajsa

riet Peché,

rial Ananas,

vant, Precoe

Árak:

bek nagyság

Csere

Chatenay, P

hátve de

Precoe de

hative, Alta

Gerbersdorfe

Hoehgnuss

Kirsche, Ara

nagyság szo

Szilv

helle tardive

Árak: egyé

ság szerint

Máln

gyümölose s

utárvét mell

hogyan példá

helyességét

deni, hogy

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.



Autó- és gőzcseplőgép-készletek 2/3 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplők, herce-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszázó- és arató-gépek, szénagyújtók.



COLUMBIA-DRILL
Kézi sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egytemes acélek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselő és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA czégnél
Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a 24 év óta fennálló Egyháztér 347/48. sz. a.

szabó üzletemet

letesemen megnagyobbítottam és a mai kor kivánalmaihoz képest csinosan átalakítottam.

Főszűrt fektetek arra, hogy raktáram folyton a legdivatosabb

bel- és külföldi szövetekkel

dusan ellátva legyen, hogy ezáltal bő választékot nyújthassak.

Készítetek: **magyar és német**

férfi öltönyöket

mérték szerint, izléses és pontos kivitelben.

Rendkívül előnyös összekötteléseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy m. t. megrendelőim igényeit kitűnő áru és mérsekelt árszámítás mellett legjobban kielégitem, egy helybeli, mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Balla Mihály

férfi szabó.

Légrády Testvérek Budapest, nádorkerti kertészete.

Eladó fák és növények:

Almafajok: Apf, Astrachan, Barowitzky, Bedfordshire foundling, Belle d'Angleterre, Belle de Pontoise, Bellefleur rouge, Cadeau du General, Calville blanc d'hiver, Calville St. Sauveur, Court pendu, Grand Alexandre, Jacquin, Monstrueuse pepping, Reine des Reinettes, Reinette du Caté, Reinette de Caux, Reinette doré du Franklin, Reinette du Canada, Reinette Franche, Reinette grise, Ribston pápin, Transparente blanche.

Árak: Egy éves oltások drbjá 25 kr.; idősebbek nagyság szerint drbjá 30-60 kr.

Körtefajok: Abbé Fétel, André Desportes, Bergamotte Espéren, Beurré Clairgeau, Beurré gris, Beurré Diel, Beurré Lebrun, Beurré Alex. Lucas, Beurré Giffard, Beurré Hardenpont, Beurré Hardy, Calabasse d'Octobre, Clapps Favorite, Consellier de la Cour, Doyenné d'hiver, Doyenné d'Alençon, Doyenné St. Michel, Duchesse d'Angoulême, Duchesse d'Angoulême panaché, General Tottleben, La France, Madame Hutin, Marguerite Marilut, Nouveau Poiteau, Olivier de Serres, Passe Colmar, Soldat Laboureur, Souvenir du Congrès, Soeur Gregoire, Souvenir de Saniers, Triomphe de Jodoigne, Triomphe de Vienne, Williams, Williams duchesse.

Árak: Egy éves oltások drbjá 25 kr., 100 drb 30 frt; idősebbek nagyság szerint drbjá 30 krtól 80 krig.

Őszi barackfajok: Amsdon, Belle de Vitry, Bon ouvrier, Bourdine, Early Rivers, Early Ball, Galanthé, Honeywell, Madelaine rouge de Courson, Précoce Alexandre, Pourprée hâive, Reine des Vergers, Téton de Venus, Waterloo, San José, Sanguinea, Brugnion Dawson, Brugnion Victoria.

Árak: Egy éves oltások drbjá 25 kr.; idősebbek nagyság szerint drbjá 30-70 krig, 100 drb 40 frt.

Kajszi barackfajok: Abricot Beaugé, Abricot Peché, Gloire de Pourtales, Gros Précoce, Imperial Ananas, Pêche de Nancy, Pêche précoce de Buravant, Précoce du Coulin, Saint Ambroise.

Árak: Egy éves oltások drbjá 25 kr.; idősebbek nagyság szerint drbjá 30-60 kr.

Cseresznye- és meggyfajok: Belle de Chatenay, Bigarreau noir, Griotte du Nord, Guigne hâive de Werder, Montmorency à courte queue, Précoce de Strassbourg, Reine Hortensia, Anglaise hâive, Altans Herzkirsche, Bittners gelbe Kirsche, Gerbersdorfer schwarze, Hedelfinger Riesenkirsche, Hochgenuss von Erfurt, Royalkirsche, Karanseber Kirsche. Árak: egy éves oltások drbjá 25 kr.; idősebbek nagyság szerint drbjá 30-50 kr.

Szilvák: Anna Späth, Imperial Milton, Mirabelle tardive, Reine Claude, Lukács-szilva, olasz szilva. Árak: egy éves oltások drbjá 25 kr.; idősebbek nagyság szerint drbjá 30-50 kr.

Málna, legjobb fajában: Merveille des Saisons, gyümölcse szép, piros; folyton termel, darabja 10 kr.

JEGYZET: Gyümölcs és disznaknál 100 drb vagy ennél nagyobb megrendelésnél egy fajból 20% engedményt adunk fenti árakból. — Vidékre szétküldés utánvétel mellett vagy az összeg előre beküldése ellenében történik. — Miatán a hány fa van, mind különböző nagyságú, teljesen lehetetlen oly előírást követnünk, hogy például fenti árjegyzékben 30-60 kros fákhoz csupán 30 kros-ot küldjünk s éppen ezért kérjük vevőinket szíveskedjenek megnyugodni a felszámított ár helyességében, ezért kérésztünk a legjobbat és legjutányosabbat szállítja, megakarván tartani őket továbbra is vevőknek. Kérjük a megrendeléseket jó előre beküldeni, hogy a szétküldés, mely az ültetési idő elérkezte előtt még sem történik akadályt ne szenvedjen és a küldemény a rossz idő beállta előtt érkezzon meg.

Ribiszke, magas törzsű, szép fészkák, darabja 40 kr. Alacsony, erős, jól gyökerezett bokrok darabja 10-20 kr. La Versailles rouge, La Versailles blanche, piros hollandi, fehér hollandi.

Pöszméte, magas törzsű, nagyon szép fészkák darabja 60 kr., következő legjobb angol fajokban:

Vörös: Alicant, Drumm mayor, Jolly miner, Lancashire lad, Roaring lion, Sämling v. Maurer, Whinbams Industry.

Zöld: Emerald, Green willow, Jolly Angler, Lady Delamare, Providence, Smiling beauty.

Sárga: Globe Yellow, Golden Yellow, Golden crown, Leveller, Two to one.

Fehér: Antagonist, Queen Mary, Primrose, Shanon, White lion, Whites mith.

Birsalma, pyramis és félmagas törzsű darabja 40 kr., két legjobb fajában: portugali birsalma és Quitte d'Angers.

Dió, szép erős példányok. Darabja 40 kr., következő fajokban: Franquette, nagy gyümölcsű lágyhéjú, törpe dió (Inglans fertilis).

Mandula, darabja 20 kr., Amygdalus communis dulcis, Amygdalus communis amaro.

Szamóca a legjobb francia-angol fajokban erősen meggyökerezett példányok szeptembertől kezdve kaphatók, valamint tavasszal.

Dr. Morere, Dr. Neaise, La Chalonnaise, Laston Noble, Malakoff, Marguerite, Queen May, Victoria, Caperon musqué, hónapos szamóca, folyton termelő, Vievegs inda nélkül. 100 darabja 150-2 frt.

Disznak és disznokrok: Acer negundo darabja 15-25 kr. Acer negundo fol. var. darabja 30 kr. Aesculus hippocastanum darabja 30 kr. Aesculus rubicunda (piros virággal) darabja 60 kr. Buxus sempervirens darabja 15 kr. Cornus sanguinea darabja 15 kr. Eleagnus angustifolia darabja 20 kr. Evonymus japonicus darabja 30 kr. Gleditschia horrida 100 darab 10 frt. Ligustrum vulgare darabja 15 kr. Lonicera tartarica darabja 20 kr. Philadelphus coronarius darabja 20 kr. Populus pyramidalis darabja 25 kr. Ribes aureum darabja 10 kr. Robinia inermis (gömbakacia) darabja 80 kr. Robinia monophyla (pyramidenacia) darabja 60 kr. Syringa vulgaris rubra darabja 30 kr. Tamarix germanica darabja 15 kr.

Felfutó növények: Ampelopsis quinquefolia darabja 10 kr. Bignonia radicans darabja 25 kr. Glis-cine chinensis darabja 30 kr. Hedera Helix darabja 20 kr.

Tobzosak (conifera): Pinus pecea darabja 20 krtól 150 frtig. Pinus austriaca darabja 15-60 kr. Pinus strobus darabja 15-60 kr. Thuya orientalis (pyramidydola) darabja 20-80 kr.

Rózsák. Gyűjteményünk körülbelül 150 a legjobb, legháladosabb virágokat tartalmazza. Készleten vannak alacsony, félterzsű és magastörzsű példányok. Darabja 30-60 kr.

Különléte virágok, cserjés és gumós növények.

Szobanövények: különféle fajokban, Begonia Rex, Cyperus papyrus, Aspidistra elatior, Aralia Sieboldi darabja 30 kr., Jucca filamentosza darabja 20 krtól 3 frtig, Agave Americana darabja 20 krtól 1 frtig.

Folyton virágzó szegfűk a legjobb és legháladosabb fajokban, egymint: Alegatica, Jean dysley, Alphons Karr, Grosspapa, Irma, Miss, Morre, Chevalier, Camille Desmonlins dugványok és bujtatványok tavasszal. Darabja 5-10 kr., 100 darab 3 frt 50-5 frt.

Chrysanthemum indicum a legjobb, legháladosabb virágzó angol és francia nevelési fajokban: Avalanche, Madame Carnot, W. H. Lyneoln, Rose Wyne, Louis Böhrer, Inter Ocean, Kentisch Yellow, Charles Davis, William Tricker, Niveus, Mademoiselle Lacroix, Frau Com. Gruson, Edwin Molyneux, Waban és mások. Dusan gyökerezett dugványok a tavasszal; ára fajok szerint darabonként 5-15 kr., 100 darab 2-10 frt.

Canna indica csak legszebb fajokban, egymint: Sarolta királyné, Vilmos császár J. C. Cabos, Maa Coocy, darabja 30 kr.

Cactus Gyöngyike Mrs peart, darabja 30 kr., Miss Kolet Morgan, darabja 30 kr., Lanceolet, darabja 25 kr., Duke of Clarence, darabja 25 kr., Ariel, darabja 25 kr.

Gladiolus Lemonii hybridus nagy pettyekkel, majdnem télkemény a szabadföld részére, a legcsudálatosabb színjátékban, darabja 5-10 kr., 100 darab 5-8 frt.

Montbretia crocosmiaeflora francs-színűen virágzik, nagyon szép, darabja 5 kr., 100 darab 2-3 frt.

Különléte cserjés növények, egymint: Iris germanica Varietäten, 15-20 kr., Pyrothrum Hybridum 15-25 kr., Harpalium rigidum 15-20 kr. Papaver orientale 25-30 kr., Heuchera sanguinea 25 kr., Campanula persicifol. grandfl. 25 kr. darabonként.

Disznak kertekben a pázsit közt nagy hatású: Eulalia japonica 30 kr., Eulalia japonica zebrina 50 kr., Eulalia japonica Fol. var. 60 kr. darabonként.

Tavasszal ezeken kívül a legkülönbözőbb fajok szőnyeg- és csoport-növények kaphatók, egymint: Viola tricolor, Cassier-Bugnots Rioson, Pelargonium zonale, Begonia semperflorens, Lantana, Coleus, Varietäten, Althenantheren Varietäten, Ageratum, Lobelia, Pyrothrum és mások. Az árak darab vagy százként megállapodás szerint.

Konyhai növények.

Estragon 10 kr., sóska 5 kr. darabja.

Spárgagyökér. Valódi korai, óriási argenteuilli 3, 2 és 1 éves 2 frt 50 kr., 2 frt, 1 frt 50 kr.

Bámulatos olcsó árban
beszerezhető

Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca I-ső tkpénziár épület.

| | | |
|--|--------|-----------------|
| Női czipő III minőség | párja | 2 frt 25 |
| » » II prima | » | 2 frt 50 |
| » » I » | » | 2 frt 75 |
| » » keztyű bőr | » | 3 frt 30 |
| » félczipő I frt 60, 1 frt 75, | 2 frt. | |
| Férfi czipő III minőség | | 2 frt 25 |
| » » II » | | 2 frt 50 |
| » » I » | | 3 frt — |
| Legfinomabb » | | 3 frt 80 |
| Fiu és leányka hegyászó czipő | | |
| Bergsteiger 1 frt 1.30, 1.50, 1.80, 2. | | 2.50 páronként. |

Csödtömegtől megveit és kimaradt
vászon és schiffon áruk

félárban,

valamint

férfi ingek,

alsó nadrágok, gallér, manchetták, nyak-
kendők, zsebkendők.

férfi és fiu kalapok

(valódi Pichler féle)

harisnyák, keztyűk, esőernyők, utibőröndők,

illatszerek

stb. igen előnyösen beszerezhetők a
fenti czégnél.

Az 1895. évi caitoi s az 1896. évi
londoni egészségügyi kiállításokon díszok-
levellel s arany éremmel kitüntetve. —
Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb
körülményben kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármí-
nemű csúsz, renma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása nemely esetben meglepő, ameny-
nyiben gyakran idűtebb eseteknél is már
egyszeri bedörzsolésnél a fájdalmakat tel-
jesen megszüntette.

**Fog- és fejfájást 5 percz alatt
megszüntet**

Egy üveg ára használati utasítással 1
korona, — erősebb üveg 2 korona 40
fillér

Főraktárak Budapesten: **Török József**
úr gyógyszerárában Király-utca 12. és dr.
Egger A. úr gyógyszerárában vaczi-körut
17. sz. — Ugyszinten a főváros összes s a
vidék esaknem összes gyógyszerárában,
valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S. A. UJHELY, 129 szám.

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítettnek.

Ugyszinten: **Rothnek V. Emil, Tóth Béla**
árak gyógyszerárákban.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citráthban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen
sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabbaneműek, kapás
és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, konyol és kerti veteményekre,
kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásá-
nak tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A csirában oldható foszforsav barométer szavatosságot vállalunk, netaláni
hiányt megtérítünk. — Árjantokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással
a legkészségesebben szogal a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege
a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.



kedves

szülők

gyermekük részére a leg-
jutányosabban az

iskolai öltönyöket

csakis

Steiner József

főpiacz, Biederman palota
kész férfi- és gyermek-ruha
üzletében

szerezhetik be, a hol kitünő készit-
ményü

bécsi férfi- és gyermek ruhák

árusítatnak el.

**Iskolai öltönyök
4 forinttól fejjebb!**

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

1897. évi 4832 szhoz.

Értesítés.

A nagyváradi, debreczeni, aradi és szegedi csapat kórházknál a ven-
dégösszerü étkezés nyilvános ajánlat — hirdetésre kerül.

A biztosítás 1898. évi Január 1-től ugyazon év Deczember hava végéig
előnyös ajánlatoknál három évi időtartamra vagyis 1900 évi Deczember hó vé-
gégig történik.

Az ajánlati tárgyalások a 7. hadtest hadbiztosságánál Temesvárott a kö-
vetkező napokon délelőtt 10 órakor eszközöltenek és pedig:

1897 évi Szeptember 24-én a nagyváradi csapatkórház.

» » » 29-én » debreczeni »

» » » Október 1-én az aradi »

» » » 5-én a szegedi »

részére.

A körülbelüli évi kereseti összeg

| | |
|------------------------------|-------------|
| a nagyváradi csapatkórháznál | 14.849 frt. |
| a debreczeni » | 6.744 » |
| az aradi » | 7.418 » |
| a szegedi » | 5.797 frtot |

tesz ki.

A teljertalmú hirdetmény 1897 évi Szeptember hó 5-én a Temesvárer-
Zeitung-ban tétetett közzé és az a 7. hadtest területén lévő valamennyi ka-
tonai kórházoknál és államparancsnokságoknál, továbbá az aradi, temesvári
nagyváradi, debreczeni és szegedi kerekedelmi és iparkamaráknál, végre
Arad, Debreczen, Temesvár, Szeged, Versecz, Pancsova, Nagyvárad és Hódmező-
Vasárhely sz. kir. városok tanácsánál betekinthező.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.